

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA, Președinte la Curtea de Apel București

Prim - Redactor
V. ANGHELOVICI
Dr. în drept de la Paris, Magistrat

Fondator & Ad-tor
ION S. CODREANU
Avocat

Secretar de Redacție
E. C. DECUSARA
Dr. dela Paris, Șeful Statisticeii judiciare

ABONAMENTUL

Pe an, în România . . . . . 100 lei
6 luni . . . . . 50 „
3 luni . . . . . 25 „

APARE ODATA PE SAPTAMANA
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5
Lângă Palatul Justiției
— TELEFON 13/29 —

SUMAR

- GREVELE, de d-l Profesor A. C. Cuza;
- Problema salariilor magistraților rezolvată, de d-l judecător Aurel V. Catana;
- Cronica judiciară, de d-l avocat Iosef Cohen;

JURISPRUDENȚĂ :

- Cas. civ. fr. (Convențiunea colectivă de muncă), cu o Notă de d-l Profesor G. Plastara;
- Trib. Ilfov s. I comercială: *M. Lustgarten cu Banca Fortuna* (Ce act juridic face Banca atunci când acceptă și execută ordinul dat de un particular de a-i cumpăra în contul lui acțiuni din piață pe cursul zilei, un act de comision sau de mandat?), cu o Notă de d-l avocat Iosef G. Cohen;
- Trib. Teleorman s. I: *Hariton Ceacără cu Ministerul Public* (Insolvabilitatea contravenientului condamnat la amendă. Cine transformă amenda în închisoare?), cu o Notă de d-l Dr. E. C. Decusară;
- Decretul francez din 23 Octombrie 1919, relativ la executarea legii din 7 Octombrie 1919 asupra lichidării bunurilor străinilor puse sub sechestru.

Rezumatele jurisprudenței Curților de apel și Casație

- *Apel I*: Succesiune. — Șef de gară mobilizat pe loc și mort în timpul războiului. — Considerarea lui ca militar. — Soție văduvă. — Dreptul ei la averea soțului. — Art. 1 al. ult. și 13 din decretul-lege No. 3242/916.
- *Apel II*: Avocat. — Inserieri în Barou. — Condițiuni. — Incompatibilități. — Art. 3 și 9 din legea Corpului de avocați.
- *Apel III*: Cambie. — Duplicat. — Decretul lege 3461 din 918. — Art. 349 cod. com. — Excepțiuni personale. — Dovadă. — Factură. — Art. 349 c. com.
- *Apel IV*: Datorie. — Remiterea titlului de creanță. — Presumpție legală de liberațiune. — Art. 1138 cod. civ. — Presumpție simplă de liberațiune. — Neadmisibilitatea ei.
- *Casație I*: 1. Autoritatea lucrului judecat. — Caz de aplicabilitate. — Art. 1201 c. civil.
- 2. Ordonanța prezidențială în référé. — Aprecierea cazului grabnic. — Chestie de fapt. Art. 66 bis pr. civ.
- *Casație II*: 1. Infracțiuni comise de militari. — Contravențiuni la legea vâmlor și la codul silvic. — Competința instanțelor repressive ordinare. — Art. 264 codul justiției militare.
- 2. Ultraj. — Expresionile sau gesturile cari constituiesc delictul.
- Arătarea lor în hotărâre. — Art. 183 c. p. — Pedepse alternative.
- Circumstanțe atenuante aplicarea numai a uneia din pedepse.
- *Casație III*: 1. Vânzare. — Clauză obscură. — Interpretare.
- Art. 1312 al. 11 c. civil.
- 2. Legea pentru suprimarea taxei pe licență. — Contravențiuni. — Proces-verbal încheiat nu de agenții fiscalului. — Art. 19 din lege.
- 3. Legea măsurilor excepționale. — Salar datorit de patron.
- Urmărire făcută de fisco. — Caracterul acestui act. — Dreptul familiei mobilizatului de a figura în instanța de urmărire. Art. 81 din lege.

GREVELE ¹⁾

Situația economică și socială turbure, cu aparente catastrofale, în mijlocul căreia trăim — privită cu liniștea, pe care ne-o dă înțelegerea fenomenelor ei — se poate caracteriza în puține cuvinte: *mergem către un nou echilibru*.

Puterile create în sânul societății, dezvoltându-se în mod inegal, au intrat în conflict, și tind a se echilibra. Această tendință de echilibrare, a pornit cu mult înainte, și încă de pe la începutul secolului trecut, și ea se îndrumă, mai mult sau mai puțin liniștit, pe calea unei evoluții grăbite, dar pe care o menține în limitele organizației vechi, autoritatea nezdruccinată a Statului.

Războiul însă, prin turburarea desăvârșită a raporturilor economice, a venit să zguduie Statul în fundamentele lui, din cauza dezorganizării profunde a societății, pe care el pare, că nu mai este capabil a o cârmui. S'a dovedit încă odată, cu prilejul acesta, ceea ce a observat și genialul nostru Eminescu atât de bine, că munca este principiul organic al societății, care nu are altă menire și alt înțeles, decât de a fi: totalitatea armonică a relațiilor dintre diferitele categorii de muncitori, alcătuind clasele sociale.

1) Magistralul studiu al distinsului economist și profesor Universitar D-l A. C. Cuza, ce publicăm sub titlul de mai sus, este destinat ca prefață a interesantei conferințe a colaboratorului nostru D-l E. C. Decusară asupra *Dreptului de grevă*, care a apărut în Editura Soc. Anonime *Curierul Judiciar*. — (N. R.)

Rugăm pe onorații noștri abonați a grăbi plata abonamentelor datorate, trimițând sumele prin mandat postal pe adresa ziarului «CURIERUL JUDICIAR» București, Rahovei 5.

și că Statul are tocmă marea menire de a le armoniza.

Munca productivă fiind împiedecată pre-tutindenii, în timpul războiului, a intervenit lipsa generală, care, din cauza cererei crescânde și a ofertei minime, a provocat o urcare exagerată a prețurilor, cu deprecierea valutei, în unele țări, aducând sărăcia obștească.

De aceste greutăți, inerente situației de după război — față de care Statul e aproape neputincios, cerând în tot cazul răgaz, ca să le poată înlătura — caută acum să profite elementele subsersive, năzuind să răstoarne ordinea Statului, și să creieze o ordine nouă, după concepțiile lor arbitrare.

Societatea însă este un organism, care se face pe sine, crescând, prin dezvoltarea puterilor proprii, și nu un mecanism, pe care îl putem construi după voie. Deaceia, în această materie, puțința nu corespunde dorinței, și nici realitatea, concepției. Totuși, firește că procedarea mecanică pare mai simplă mulțimei, din care cauză ea este pururea stăpânită de nerăbdarea schimbărilor reperi, dela care așteaptă — fără a ști în ce fel — încetarea suferințelor ei. Astfel s'a născut, în sufletele masselor populare, acea sete nepotolită a înnoirilor, *rerum novarum*, de care vorbește enciclica Papei Leon XIII, și care a ajuns acum, grație propagandelor dușmane, ca o boală și un element de nestabilitate a societății moderne, cuprinsă de o adevărată nevroză, caracterizată prin mișcări dezordonate, continue.

La baza stării sociale precare, în care ne aflăm, găsim, așa dar, trei elemente distincte: *suferințele reale*, ale marelui mulțimi, datorite în mare parte războiului; *propagandele subversive*, care exploatează aceste suferinți împotriva societății, și, ca o consecință a amândurora, ceea ce vom numi: *nevroza mișcărilor dezordonate* — un fel de danț social al Sfântului Guy — dela care toți așteaptă, dintr'o dată, ca prin minune, încetarea tuturor neajunsurilor, care totuși nu se pot înlătura decât prin munca ordonată, comună.

Stabilind astfel cauzele, determinăm și mijloacele, prin care ne putem apăra de primejdia, care amenință nu numai organizarea socială de astăzi, ci însăși cultura umană.

Și aici vom formula ca principiu, că *societatea trebuie să se apere ea însăși pe sine*. În sânul ei, trebuie să se dezvolte puterile, care o vor conserva, formând acea conștiință clară a mulținii despre interesele proprii, cu hotărârea de a nu îngădui uneltirile vreunei minorități, rătăcite sau perverse, ci de a le reprimă, prin toate mijloacele. Așa dar, nu Statul numai, ci societatea.

Când o minoritate vine să introducă în sânul societății vrăjmășia permanentă, în numele principiului monstruos și absurd al *luptei de clasă* — cu tendința de a stabili *dictatura* uneia singure din ele asupra tuturor celorlalte — societatea, care nu poate exista decât prin armonia claselor ei cu drepturi egale, are datoria de a-și apăra existența.

Propagandelor dezorganizatoare, de orice fel, trebuie să le opunem contra-propagandele conservative ale societății, învederând tuturor necesitatea alcătuirilor ei, originea lor și evoluția posibilă, către o organizare tot mai desăvârșită, care se realizează treptat.

Statul însă, trebuie să stăruie a da satisfacție deopotrivă tuturor claselor, armonizându-le: Aceasta am zis, că este chemarea lui cea mai înaltă în sânul societății, prin care își vădește rațiunea lui de a fi, față de acei, mai ales, cari visează un fel de conglomerat social, fără Stat și cea dintâi datorie a lui este *ordinea*.

Fără ordine, nici o societate nu poate trăi, nici un progres nu se poate realiza. Pentru că am zis, că societatea se bazează pe muncă, și munca nu se poate îndeplini, și nu se poate folosi de roadele ei, decât numai prin ordine.

Cu aceasta ne-am apropiat de interesanta conferință, pe care a ținut-o d. E. C. Decusară, la «Asociația Economistilor», în ziua de 22 Noembrie 1919, tratând despre «Dreptul de grevă».

Grevele, în adevăr, mai ales în ultimul timp, au venit să suspende munca și să turbure ordinea. Dintr'un mijloc de apărare a intereselor muncitorești, față de patroni — și în aceasta constă caracterul ei primejdios — greva a devenit o armă perfidă de luptă, împotriva societății. E vorba de nimic mai puțin, în adevăr, decât ca prin grevele repetate și înmulțite, *să se facă dovada, că societatea actuală nu poate trăi*, și să se împingă astfel masele nu la prefacerea, ci la distrugerea ei, ca prin «dictatura proletariatului», să se ajungă la realizarea unei *societăți comuniste*.

Aici nu mai este vorba dar, de grevă ca mijloc de îmbunătățire a stărei muncitorilor față de patroni, ci de mișcări anarhice, făcute anume să dezorganizeze societatea. Și în această privință e o deosebire esențială între *grevele particulare*, precum sunt cele mai multe dintre lucrători și patroni, privindu-i în cea mai mare parte numai pe dânsii, și acele pe care le putem numi, în deosebi, *greve sociale*, pentru că lovesc în interesele societății întregi, precum sunt grevele, care provoacă lipsa generală: oprind fabricația pâinei, distribuția apei și luminei, circulația bunurilor și persoanelor, sau suspendând serviciile publice.

O grevă dintre lucrătorii din fabricile de mobile, de pildă, și patronii lor, nu-i atinge direct decât pe aceștia, și prea puțin pe consumatori, cari mai pot aștepta. E dar o afacere particulară, pe cari mai la urmă am putea-o lăsa să se rezolve de sine. Dar grevele brutarilor, ale lucrătorilor de la distribuția apei, dela uzinele de gaz sau electricitate, ale lucrătorilor dela căile ferate și tramvaie, sau ale angajaților Statului — nu-i privesc numai pe dânsii, ci ating în mod grav interesele marelui mulțimi, nevinovate, provocând turburări, pe care Statul apoi trebuie să le reprime cu forța, pentru a păstra ordinea. Și uneori aceste greve — cari pot fi puse anume la cale, din afară, grație organizării internaționaliste, aflate în mânele unor conducători anonimi — periclitează existența însăși a nației.

Iată distincția de importanță capitală, care trebuie făcută, mai ales față de sentimentalii naivi, cari în orice grevă sânt aplecați să vadă numai *revendicările profesionale*, ale muncitorilor însăși, și nu văd, în dosul acestora, *uneltirile politice*, perfide ale conducătorilor, lucrând și ei adeseori, din inspirația unei direcții oculte, inconștient.

Cu alte cuvinte, în înțelesul expunerii noastre, vom zice, că sânt *greve de echilibru*, care au de scop să egalizeze împărțirea produsului muncii, stabilind raporturi mai drepte între muncitori și capitaliști, și greve, cari conduc sau lucrează anume, la *desechilibrul final*.

În tot cazul, fie greve particulare sau greve sociale, fie greve de echilibru sau de disechilibru, greva este o turburare a vieții comune, din care cauză *dreptul de grevă* — recunoscut ca un atribut al personalității — nu este un drept absolut, și prin urmare trebuie reglementat.

Cu această reglementare a dreptului de grevă, se ocupă d. E. C. Decusară, stabilind principiile ei, juridice și economice, a căror considerare merită, la noi, o atenție deosebită.

În ultimul timp, în adevăr, trăim într-o continuă nesiguranță, și agitație, din cauza grevelor repetate, și care sânt, în mare parte, tocmai *greve sociale*, în înțelesul definiției noastre. Astfel au fost: greva lucrătorilor dela C. F. R., greva dela Regia Monop. Statului, greva lucrătorilor dela Uzina de gaz și electricitate, greva lucrătorilor brutari, greva angajaților dela Poșta și Telegraf, greva angajaților dela Tramvaiele Comunale, greva funcționarilor judecătorești — greve care nu au lovit în interesele vreunui patron, ci au produs o preturbare generală, făcând să sufere marea mulțime, și având câteodată caracterul unei adevărate crude batjocuri, când lipseau lumea de pâine, de lumină și apă.

Izbucnirea acestor greve se explică într-o câtva prin nepăsarea culpabilă a guvernelor de până acum, care nu s'au interesat de soarta precară a unor categorii sociale. De

pildă, ca să nu cităm decât un singur caz: funcționarii judecătorești, în curs de patruzeci de ani, nu au primit nici un spor de salar. Dar grevele sunt și rezultatul «nevrozei mișcărilor dezordonate», de care vorbiam, întreținută printr-o agitație permanentă în contra Statului, de care greviștii ei singuri nu își dau seamă, fiind numai instrumente oarbe, ale unor scopuri ascunse. Și ce urmări pot avea uneori, se poate vedea din coincidența curioasă a proclamării grevei generale, după o lozincă internațională, venită nu știu de unde, și care trebuia să isbucească anume la 20 Iulie 1919, când urmă să înceteze orice mișcare a căilor noastre ferate: tocmai în momentul când am fost atacați de armatele bolșevice, în același timp pe Nistru și Tisa! A fost o fericire, că de data aceasta lucrătorii dela căile ferate au refuzat să asculte indemnul agitatorilor, și numai astfel s'a putut înlătura o adevărată catastrofă națională.

Starea aceasta, a grevelor neconținute, în tot cazul, nu mai poate dura. Este inadmisibil să se mai tolereze, ca o infimă minoritate de lucrători sau funcționari — într-o țară până la 80% agricolă — să terorizeze și să păgubească imensa majoritate a tuturor celorlalte clase muncitoare, în deosebi a țăranilor, cari nu cer nici opt ore de muncă, nici sporire de salarii, nici participare la beneficii, ci numai să-și caute în liniște de trebile lor, și să nu sufere pe nedrept, de pildă, din cauza împiedicării transporturilor.

Statul trebuie dar să intervină aici, liniștit, dar energic și repede, ca să pună capăt unei situații extrem de dăunătoare și periculoase, prevenind dezagregarea societății. Căci să nu uite lucrătorii industriali, cu «lupta de clasă», că și celelalte clase au dreptul să trăiască, și că relațiile sociale nu se poate îngădui să fie turburate de *unii*, în paguba tuturor celorlalți. S'ar putea, așa dar, ca majoritatea să reacționeze ea însăși împotriva minorității, cu neplăcute urmări pentru dânsa.

Trebuie dar să fim recunoscători d-lui E. C. Decusară, care prin prezenta sa lu-

erare ni dă nu numai o expunere teoretică clară, ci totodată și soluțiile practice, ale uneia din cele mai însemnate probleme sociale, care se cere a fi rezolvată pe cât mai curând.

Studiul juridic-economic, al d-lui E. C. Decusară, despre *dreptul de grevă*, cu indicația precisă a principiilor, după cari s'ar putea reglementa, răspunzând unei necesități urgente a Statului, are dar, între altele, și meritul, că vine la timp.

A. C. CUZA

București, în 3 Februarie 1920

Problema salariilor Magistratilor rezolvată ¹⁾

«Parturiunt montes:
nascitur ridiculus mus».

„Proiectul pentru mărirea lefurilor magistratilor, întâmpinând obiecțiuni în consiliul de miniștri, a fost retras”. O știre laconică, un fapt divers de ziar.

1) Tribună a intereselor morale și materiale ale ordinului judecătoresc, această revistă a crezut de datoria ei să semnaleze la timp doleanțele magistraturii în chestiunea de care se ocupă articolul de față. În o serie de articole documentate, am dus o luptă susținută, dovedind nevoia urgentă de îmbunătățire a situației de azi, care nu mai poate dăinui. Sint în joc demnititatea și prestigiul unui corp, care deține una din puterile Statului.

Chestiunea majorării onorariilor magistratilor a intrat actualmente în domeniul discuțiilor publice, alături cu aceea privitoare la sporirea salariilor funcționarilor judecătorești. Alte reviste și publicațiuni de drept, cotidienele chiar, au pus în evidență importanța problemei și au lasat a se înțelege ce gravă perturbare s'ar produce, în cazul când, din lipsa de grijă a celor datori ca să o aibă, nemulțumirile de azi s'ar transforma într-o mișcare efectivă de protestare.

Parlamentul însuși, care și-a dat seama din primele zile ale sesiunii de grăunțile de trai și a fixat pentru membrii săi o zi de 8 ori mai mare ca în trecut, a fost impresionat de această mare nedreptate făcută magistraturii. Un număr însemnat de deputați au subacris un proiect de lege propunând onorariile mărite ce urmează a se acorda pentru fiecare grad judecătoresc, determinând totdeodată și mijloacele cu cari pot fi acoperite în budget. Aflăm că zilele trecute, un alt proiect de lege a fost propus tot din inițiativă parlamentară, pentru sporirea salariilor funcționarilor judecătorești.

Considerasem închisă desbaterea în această chestiune, satisfăcând că în o asemenea luptă pentru o cauză dreptă fusese prinse cei dintâi și în primele rânduri. Bătălia nu este însă sfârșită. Se invoacă starea precară a finanțelor Statului, cu toate că proiectul relativ la onorariile magistratilor prevede și resursele pentru echilibrare.

Sperăm că până în cele din urmă rezistențele vor ceda sentimentului unanim și se vor retrage învinsă.

Articolul d-lui Catana redeschide cu o notă originală discuțiunea problemei în jurul proiectului propus pentru îmbunătățirea remunerației magistratilor. Este glasul sincer al unui judecător, care, sub egida spiritualei cugetări a lui Horațiu, își arată deziluziile pentru rezultatele obținute până acum. Criticând încercările de temporizare a proiectului, d-sa speră că prin unirea tuturor colegilor și prin sprijinul barourilor aceste încercări vor fi înlăturate.

Nota Redacției.

atât și nimic mai mult, iar proiectul de atâta vreme așteptat își va lua locul de odihnă în cartioanele Ministerului, cine știe încă până când...

Stăm departe de tot ce este din cadrul activității noastre pur profesionale, dar nu putem rămâne nepăsători atunci când se pune în discuțiune și se rezolvă așa cum s'a rezolvat chestiunea existenței noastre.

După atâtea discuțiuni în ziare și în revistele juridice, după ce se arătase cu cifre că, în anul 1920 dela Christos, un plutonier-major primește o retribuțiune mai mare decât un supleant, că un sub-locotenent are salariu mai mare decât un judecător și că președintele de Tribunal chiar primește onorariu mai mic decât un locotenent și egal cu al ușierului directorului general al R. M. S. credeam de prisos orice alte comentarii. Revistele juridice anunțau chiar că consideră această chestiune închisă, deoarece, apreciindu-se în locuri înalte situațiunea precară a salariilor magistraților, s'ar fi luat măsuri de grabnică îndreptare, lucrându-se chiar la un proiect de lege în acest sens.

Linștiți și ca oameni de ordine socotind că nici nu cadrează cu demnitatea noastră a discuta chestiuni ce privesc remunerațiunea ce ni se acordă, așteptam rezolvarea... Așteptam și ne bucuram, sperând că ziua de mâine nu va fi tot atât de grea ca aceea de azi. Ne învățasem de mult să considerăm această carieră ca un apostolat; ne îndeplinim misiunile acolo unde suntem trimiși, cu onorarii cari abia ne asigură o meschină existență, astăzi când predomină cultul vițelului de aur; departe de orice tentațiuni de vanitate și mai ales pecuniare, pe cari ni le oferă orice ramură de activitate afară de aceea a magistraturii, îndurând cu resemnarea cunoscută numai de noi privațiunile la cari suntem expuși, — vedem colegii noștri din Barou cum li se remunerează de frumos capacitatea și sânguinta lor. Dacă nu am fi considerat această carieră ca un apostolat și nu ne-am fi legat de ea cu tot dragul și cu toată puterea de muncă, dacă nu am fi sperat zi cu zi într-o ameliorare a situațiunii noastre materiale, astăzi desigur erau și mai mulți cari cu regretul în suflet trebuiau să renunțe la această carieră pentru care se devotasese. Unii au făcut-o. Nu trebuiesc blamați. Au fost judecători cari făceau cinste magistraturii, astăzi ei fac cinste Baroului. Trebuia înțeles că în situațiunea în care suntem, nu mai putem continua. Zilnic ne punem aceeași întrebare: Cât timp mai putem fi magistrați?

Ni se promisese, începuse să se lucreze în această chestiune, vedeam, atâta bunăvoință din partea tuturor! Colegii noștri din barou, Decanul baroului de Ilfov, Miniștrii dela Departamentul Justiției, și ei mai toți Magistrații, toți convinși de dreptatea revendicărilor noastre, îmbrățișase cu căldură această cauză — iar noi așteptam... ca să cunoaștem rezultatul de azi: Obiecțiuni în Consiliul de Miniștri!

Da, se poate, căci multe și grele sunt problemele pe cari guvernul actuali sunt chemați să le re-

zolve. Situațiunea financiară a țării e precară, cerințe multe și din toate părțile, satisfac pe unii, vin alții; grevele nu se mai termină. Se aplanează greva dela C. F. R., vine cea dela tramvai; se aplanează și asta, apare greva birjarilor și așa mai departe. Acum iată și proiectul de sporirea salariilor magistraților; de se vor satisface și aceste doleanțe, de sigur va veni rândul și altor categorii de funcționari, cari, imitând pe cei dintâi, vor reclama dreptul lor, și așa la infinit. Soluțiunea cea mai echitabilă și care se impune față cu starea financiară a țării e de a nu se mai acorda sporuri de salarii la nici o clasă de funcționari în parte, ci să se lase în suspensie până se va putea rezolva, odată pentru toți, chestiunea salariilor.

Pe lângă alte obiecțiuni, desigur că au fost ridicate și acestea și, cu toată sollicitudinea arătată de unii, proiectul a trebuit să fie retras.

Dacă acestea au fost obiecțiunile ridicate contra proiectului de lege și am putea afirma că nu pot fi altele, nu credem să existe cineva, care cunoscând cu cât e remunerată activitatea magistraților români în anul de grație 1920, să poată susține în mod serios că cererile noastre sunt neîntemeiate. Susținem că nu sub forma aceasta trebuia privită soluționarea problemei, dacă ne este îngăduit să credem că avem dreptul a ne spune cuvântul într-o chestiune ce interesează direct existența noastră.

A asimila pe magistrați cu ceilalți funcționari ai Statului în privința remunerațiunii și a amâna soluționarea pentru când se va lua o măsură comună față de toți, credem că e o concepțiune fundamental greșită, căci ignorează rolul ce este ochemat să-l îndeplinească această a treia putere în funcțiunea statului.

Să mai existe și astăzi confuziunea între atribuțiunile statului, reprezentat în fapt mai ales prin puterea executivă?; să mai existe și astăzi concepțiunea de dependență a puterii judecătorești de puterea executivă, care singură să dispună de numirea și mai ales de remunerația funcționarilor ordinului judecătoresc, așa cum dispune de numirile și remunerațiile impiegatilor dela Poșta, Finanțe, Domenii, etc.? Nu, această confuziune nu credem că s'ar mai putea face astăzi.

Socotim că acele tendințe usurpatoare au trecut și o dată cu regenerarea României-Mari, Magistratura își va păstra mai departe organizațiunea ei constituțională de putere în Stat; celor, câte-va tendințe de uzurpare a prerogativelor Puterii judecătorești, față de care Magistratura reprezintă prin Suprema Curte s'a arătat atât de demnă luând imediat măsurile ce se impuneau, le dăm denumirea simbolică de simple delicta constituționale și lăsăm ca timpul să-și îndeplinească opera sa.

Și dacă bazați pe aceste considerațiuni de ordin constituțional, suntem convinși că astăzi nimeni nu mai poate face confuziune între funcționarii Puterii

Executive și funcționarii Ordinului Judecătoresc; dacă astăzi există această fundamentală deosebire între ei, oare concluziunea logică nu este ca și remunerarea ce-o acordă Statul să se aibă în vedere această deosebire și să nu se mai amestice meritu onorariile magistraților cu remuneratiunile celorlalți funcționari, ca sporurile ce se acordă la toți, cu Cooperativele și magazinele de consum și cu celelalte îmbunătățiri ce le acordă Statul în mod general pentru toți funcționarii săi.

În nici o țară civilizată nu s'a discutat chestiunea salariilor magistraților ca făcând parte din aceia a conglomeratului funcționarilor Statului. Să nu luăm de normă magistratura din Anglia, unde onorariile magistraților încep dela 200.000 lei anual și merg în scară progresivă până la 500.000 lei (*Curierul Judiciar* No. 13/919), să lăsăm și America cum și alte țări, dar să luăm de pildă Franța. Credem că va fi suficient să arătăm câte-va păreri ale guvernanților din această țară, spre a se vedea clar câtă deosebire de vederi există între guvernanții noștri și guvernanții acelei țări. La 13 Aprilie 1919 se discuta reforma judiciară în Senatul francez; Consiliul de Miniștri o rezolvase fără obiecțiuni. Miniștrii recunoșteau că salariile magistraților trebuiesc mărite și nimeni nu făcea confuziunea ce se face la noi între magistrați și ceilalți funcționari ai Statului. Ministrul de Finanțe recunoaște „că *dintre toți funcționarii, magistrații au prioritate la ridicarea lefurilor*” D-nul Nail, Ministrul de Justiție, termină cuvântarea sa relativă la această reformă, spunând: „*Magistrații noștri constituiesc o elită intelectuală; Viața lor este ireproșabilă; merită ca Parlamentul să le acorde o remunerațiune în raport cu demnitatea funcțiunilor lor și cu necesitățile de existență*” (Palat Justiție No. 11/919). Această în Franța unde cultul aurului n'a ajuns ca la noi până la divinizare. Așa a fost privită remunerația magistraților în alte țări, a trebuit ca numai în țara noastră să existe o altă interpretare.

Dar, — s'ar putea crede, — din cele enunțate că am avea intențiunea de a pretinde Statului să ne acorde adevărate privilegii, când cerem ca și în chestiunea remunerațiunilor să fim scoși din conglomeratul celorlalți funcționari. Să lăsăm însă aceste considerațiuni, care s'ar crede că le facem din spirit de castă, și să comparăm ramura de activitate a magistraților, care e strict limitată la exercițiul lor profesional, cu oricare ramură de activitate a funcționarilor titrați, și vom vedea enorma deosebire ce există între una și celelalte. Să nu luăm decât câteva din ele: doctorii, medicii-veterinari, inginerii statului arhitecții, profesorii, etc., sunt și salariați statului și pe lângă alte avantajii de ordin social, sunt liberi, a-și exercita și profesiunile lor, cum și ce nu se poate concepe și în exercițiul funcțiunei de magistrat.

Nu mai intrăm în amănunte. Chestiunea aceasta era archicunoscută și mărturisim că ne așteptam ca

guvernanții să o privească sub adevărata ei față. Se dase și indicațiuni cum s'ar putea ca prin modificarea legii timbrului, creindu-se Statului un venit destul de însemnat, să aibă posibilitatea ca cu o parte poate nici jumătate din acest venit să se satisfacă doleanțele noastre. Dar de prisos. Alte preocupări au guvernanții, alte probleme mari au de rezolvat; în mijlocul lor, nefericitul proiect a fost întâmpinat cu obiecțiuni și... a răposat.

Astăzi cunoaștem rezultatul. Rămâne să vedem ce avem noi de făcut, căci este cert că situațiunea aceasta nu se mai poate suporta.

Credem că una din soluțiunile ce s'ar impune, de oarece ideea grevei sau altor manifestațiuni nu cadrează cu demnitatea noastră, ar fi să ne adresăm Consiliului nostru superior și mai ales Curții de Casație, care desigur au aceleaș doleanțe, și să-i rugăm să intervină pe lângă cei îndrept cu înalta lor autoritate. Nu ne îndoiim că au intervenit la timp și că au fost consultați la alcătuirea defunctului proiect, dar acum e vremea ca, în numele Magistraturei pe care o reprezintă, cunântul lor să fie ascultat. Să solicităm concursul barourilor din țară și în special să rugăm pe Decanul Baroului de Ilfov, care a arătat atâta bunăvoință în multe chestiuni de ordin profesional, să îmbrățișeze cu toată căldura și această problemă; ei sunt mai liberi și nici nu trăiesc pe acolo pe unde trăim noi.

Să apelăm și la Corpurile legiuitoare cari s'ar putea să aibe alte vederi de cât acelea ale guvernanților. Nu se poate ca în această țară să nu se găsească și oameni cari să nu se mărginească numai a aduce în orice ocaziune, elogii Corpului de elită, de cinst, de muncă, al magistraților, ci să se intereseze să știe și cu cât sunt remunerați. Mulți dintre ei o știu, iar ceilalți să mai citească odată cciace arătăm în primile rânduri, unde dăm câteva exemple, luând de comparație armata și magistratura.

Triste vremuri am ajuns, ca să ne coborâm din liniștea ocupațiunilor noastre profesionale și să reclamăm dela Stat ca să ne asigure existența. Nu cerem apanagii sau remunerațiuni din care s'ar putea face averi, ci numai atât cât să putem trăi de azi pe mâine, în mod demn. Cerem oare prea mult?

Să nu se caute în aceste rânduri aceea ce nu se poate afla. Sunt lucruri care regretăm că au trebuit să fie scrise. Nu e vina noastră, dacă suntem nevoiți să lucrăm prin noi înși-ne în această mare problemă care este problema dreptului de a trăi.

Aurel V. Catana

Judecător Ocol Curt-Bunar, Caliacra

CRONICA JUDICIARA

Poseorul a două apartamente.

Judecătorul de pace al Oc. XV din Paris a dat în ultimul timp o serie de deciziuni cari tind să

restrângă, într-o oarecare măsură, criza din ce în ce mai acută, resimțită și în Franța, a locuințelor.

Foarte mulți parisieni posedă mai multe apartamente dintre cari unul locuit de ei, celalt subînchiriat cele mai adeseori. Profitând de legea excepțională din 9 Martie 1918, pentru prelungirea contractelor, mențin toate apartamentele.

Judecătorul de pace al Oc. XV a ordonat expulzarea imediată a locatarilor, din apartamentele pe cari nu le ocupă ei.

Rolul Cleopatrei

Procesul intentat moștenitorilor Compositorului J. Massenet de către d-ra Georgette Wallace, cunoscută în teatru sub numele de Lucie Arbelle s'a pledat înaintea Curții de Apel S. I, din Paris, la 4 Februarie 1920.

D-ra Lucie Arbelle a cerut 100.000 franci daune interese moștenitorilor lui Jean Massenet pentru că nu i-au fost încredințat rolul Cleopatrei, în opera maestrului jucată la teatrul din Monte-Carlo. Avocatul său d-l decan Busson-Blauet, a susținut ca Jean Massenet, în conformitate cu scrisorile și testamentul său, a destinat în mod exclusiv rolul Cleopatrei d-rei Lucie Arbelle.

Tribunalul acordase 30.000 fr. daune interese d-rei Lucie Arbelle și asupra apelurilor ambelor părți Curtea urmează să se pronunțe.

Atât de mult pasionează acest proces baroul din Paris, încât la conferința avocaților ce trebuia să se țină pentru ziua de 14 Februarie 1920, subiectul discuțiunii a fost: „Dacă un compositor de muzică poate lega printr'un testament, unei artiste, după alegerea sa, proprietatea unui rol într'una din operele sale și dacă acest drept este opozabil moștenitorilor săi și libretistilor”.

Raportor a fost numit d. Maurice Prevost.

* * *

Disoluțiunea Concubinajului.

Tribunalul V de Sena a pronunțat o interesantă hotărâre în materie de concubinaj la 4 Febr. 1920.

D-ra Louise Fages care a fost cunoscută altădată în lumea artistică sub numele de „Frumoasa Fagetta”, obținuse acum 10 ani favorurile unui bogat comerciant parisiian, d-l Albert Raimon, care în curând îi făcuse dar un superb Hotel particular situat în „Avenue Hoche” pe care ambii îl locuiau și-l mobilă în mod luxos, până în anul 1918.

Intervenind discordie între ei, comerciantul fu silit să părăsească Hotelul.

D-l Raimon făcu proces înaintea tribunalului Seine, cerând partajul mobilelor și a obiectelor cari garniseau hotelul.

Tribunalul, cu toată rezistența frumoasei Fagetta, admise cererea comerciantului stabilind că atunci când există concubinaj, obiectele cari garnisesc locuința comună, sunt în proprietate comună.

I. Cohen

Jurisprudență străină

Convențiune colectivă de muncă

Dacă succesorul cu titlu particular al unui patron, care este legat printr'o convențiune colectivă de muncă, este ținut să respecte acea convențiune? (Cas. civ. fr. 15 Ian. 1918. Dalloz 1918. I. 17).

NOTA. — Chestiunea s'a pus pentru un contract colectiv care fixa condițiunile de muncă în uzine pentru un anumit departament al Franței.

După doctrina modernă, ar exista, în materie de cesiuni de stabilimente industriale, o diferență între teoria individualistă a codului civil și concepțiunile noi.

Concepțiunile codului civil aplicând și contractului colectiv principiul *res inter alios acta*, considera că cesionarul unui fond de comerț, uzină sau atelier, care nu dobânda prin actul de cesiune de cât proprietatea materială a fondului și câteva accesorii, nu era ținut să respecte convențiunea colectivă a autorului său, cedentul, care era un patron participant sau aderent la acea convențiune, afară numai de cazul când succesorul patronului încheiasse contracte individuale de muncă în condițiunile stabilite prin uz, ceea ce ar fi fost o referire tacită la convențiunea colectivă. Succesorul cu titlu particular al unei case de comerț sau stabiliment industrial nu poate fi ținut de obligațiunile personale ale autorului său, când ele sunt în legătură cu obiectul vândut. Acest punct de vedere, diferit de acela care există în materie de drepturi reale, și chiar de contract de locație — art. 1441 c. civil, unde succesorul cu titlu particular este legat prin contractele încheiate de autorul său — această interpretare este unanim adm. în doctrină ca fiind conformă spiritului codului civil. (Cf. Alexandresco (D.), *Drept civil român*, 1898, tomul V, p. 104 și urm.; Colin și Capitant, tomul II, p. 327 și urm.).

Curtea de casație franceză s'a pronunțat în acelaș sens printr'o decizie recentă a camerei civile din 15 Ian. 1918, Dalloz 1918, I. 17.

Noua lege franceză din 25 Martie 1919 privitoare la convențiunea colectivă de muncă, nu s'a ocupat de această chestiune, astfel în cât situația rămâne aceeași ca anterior.

Aceiași situație juridică există la noi, în starea actuală a textelor dreptului nostru pozitiv.

Această situație nu este însă favorabilă convențiunei colective de muncă, impusă astăzi de transformările organizației industriale (mașinism, marea întreprindere, asociațiile profesionale sau sindicale) convențiune, care ar trebui respectată și de succesorul cu titlu particular al patronului.

Evoluția, firească și logică de altminterlea, a regimului industrial a avut o influență caracteristică asupra mediului economic precum și asupra evoluției sociale. Aceasta din urmă a determinat noua concepție juridică, după care stabilimentul industrial (atelierul, uzina, casa de comerț, trebuiesc considerate ca un fel de persoane morale, iar proprietarii nefiind de cât giranții intereselor lor, urmează ca contractele colective încheiate de ei cu privire la stabilimentele industriale ce au cesionat să fie opozabile cesionarilor. (Cf. asupra acestei tendințe actuale H. Demogue, *Revue trimestrielle*, 1919, N-rele 1-2, p. 127).

La această concluziune logică, era firesc să se ajungă la epoca sindicalismului și a societăților anonime, care este aceea a vremurilor ce trăim.

G. PLASTARA.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA I COMERCIALA

Audiența dela 30 Ianuarie 1920

Președinția d-lui PAUL RATESCU, Judecător

Sentința No. 30

Comision. — Mandat. — Ce act juridic face banca atunci când acceptă și execută ordinul dat de un particular de a-i cumpăra în contul lui acțiuni din piață pe cursul zilei? ce drepturi are comisionarul în operațiile făcute în socoteala clientului? — Privilegiu. — Art. 387 și 405 al. 1 și 2 c. com. — Circulația acțiunilor Societăților streine puse sub sechestru. — Legea din 22 Dec. 1916.

1. Banca face o simplă operație de comision atunci când acceptă și execută ordinul dat de un particular de a cumpăra, în contul lui, acțiuni din piață pe cursul zilei.

Comisionarul, pentru tot ce i se datorește din executarea mandatului, are privilegiul special prevăzut de art. 387 c. com.

În afară de dreptul lui de comision, el nu poate trage niciun profit din operațiile făcute în socoteala comitentului, nu poate reține nimic din ceea ce obținut în executarea mandatului, fără a se face posibil de delictul de abuz de încredere.

2. Nici Legea din 22 Decembrie 1916 și nici vre-o altă dispoziție legală nu împiedică libera circulație a acțiunilor Societăților străine puse sub sechestru, în cazul când aceste acțiuni se găseau la 15 August 1916 în mâinile unor români.

Din capitalul societăților puse sub sechestru, Statul poate lichida numai partea cuvenită supușilor fărăilor inamice.

Tribunalul

Având în vedere petițiunea înreg. la No. 4748/1919 prin care M. Lustgarten cere ca Banca Fortuna să fie obligată a-i preda cincizeci de acțiuni „Steaua Română” iar în caz de refuz să fie autorizat de tribunal a le cumpăra pe cursul zilei:

Având în vedere actele din dosar și susținerile părților.

Având în vedere că prin scrisoarea din 3 Septembrie 1919 Banca pârâtă face cunoscut reclamantului că, conform ordinului său verbal, a cumpărat în contul lui cincizeci de acțiuni „Steaua Română” pe prețul de lei 2700 bucata, că i le ține la dispoziție și-l invită să se prezinte a doua zi, la 4 Septembrie 1919, pentru a-și ridica acțiunile, achitând contra-valoarea lor;

Considerând că chestiunea de drept care rezolvă procesul de față este aceea de a se ști care este natura raportului juridic dintre reclamant și Banca pârâtă și cari sunt efectele lui;

Având în vedere că pârâta, deși recunoaște că a cumpărat acțiunile după ordinul reclamantului, totuși susține că raportul juridic ce a luat naștere între ea și M. Lustgarten e o nouă vânzare; că dar ea cumpărând acțiunile din comerț a înțeles să i le revândă reclamantului; că așa fiind și întrucât Lustgarten nu s'a prezentat să-și ridice acțiunile în termenul ce i-a stipulat prin scrisoarea din 3 Septembrie 1919, vânzarea s'a reziliat deplin drept

și fără interpelațiune în folosul ei (art. 1370 c. civ.) și liberă a fost să vândă aceste acțiuni pe prețul curent, conform art. 68 c. com. celace a și făcut.

Având în vedere că reclamantul susține că raportul juridic creiat între el și Banca Fortuna, departe de a fi o vânzare, e un contract de mandat însoțit de un împrumut; că, într'adevăr, Banca primind să execute ordinul ce i-a dat, i-a deschis un credit și a cumpărat în contul lui acțiunile;

Că așa fiind, chiar dacă s'ar dovedi în fapt că nu s'a prezentat la sediul Băncii în termenul fixat de ea pentru a-și ridica acțiunile, pârâta nu era în drept să-i refuze oferta reală și nu putea uza de dispozițiunile art. 1370 c. civ. și art. 68 c. com.

Având în vedere dispozițiunile art. 3 al. 11 c. com.

Considerând că după acest text de lege operațiunile de bancă sunt acte de comerț; că Băncile, printre alte operațiuni, se însărcinează și cu cumpărare sau vânzarea de acțiuni pentru clienții lor (*Lyon Caen et Renault, Droit commercial, vol. IV, pag. 589*).

Considerând mai departe, că conform art. 405 al. 1, c. com. comisionul are de obiect tratarea de afaceri comerciale de către comisionar în socoteala comitentului.

Că acestea fiind principiile, de vreme ce Banca pârâtă a cumpărat acțiunile cari fac obiectul procesului de față pe numele său, dar după ordinul reclamantului și în socoteala lui, ea n'a făcut decât o simplă operație de comision;

Că așa fiind și întrucât drepturile comisionarului față de comitent sunt aceleași ca și ale mandatarului față de mandant (art. 405 al. 2, c. com.), Banca Fortuna, comisionarul, pentru tot ce i se datora din executarea mandatului, deci și pentru sumele avansate, avea privilegiul special prevăzut de art. 387 c. com.

Că pentru a fi putut exercita acest privilegiu însă numita Bancă trebuia să notifice formal lui Lustgarten sumele ce acesta îi datora și să-l invite ca în termen de 5 zile (art. 388 c. com.) să facă plata, prevestindu-l că la caz de neplată va recurge la vânzarea lucrurilor supuse privilegiului; că numai după expirarea acestui termen ea putea vinde fără altă formalitate acțiunile reclamantului conform art. 68 c. com. (Ef. Antonescu Codul comercial adnotat, vol. I, pag. 482);

Că neprocedând astfel însă și vânzând obiectul supus privilegiului fără nici o notificare formală, pârâta a călcat textele exprese de lege, și reclamantul e în drept să-i ceară predarea acțiunilor cumpărate în contul lui;

Că, dar, din acest punct de vedere acțiunea e întemeiată și cată a fi admisă;

Având în vedere însă că pârâta susține că chiar dacă s'ar admite că în această vânzare ea a fost o simplă comisionară, totuși întru cât societatea „Steaua Română” a fost pusă sub sechestru, acțiunile ei nu pot face obiectul unei transacțiuni legale; că în această situație, cumpărarea de acțiuni făcută de ea în contul reclamantului fiind nulă și contrară ordinii publice, Lustgarten — comitentul — cu nimic nu poate fi îndreptățit să-i ceară predarea obiectului rezultat din executarea mandatului ce i-a dat;

Având în vedere dispozițiunile cuprinse în legea relativă la supușii statelor cu care România se găsește în stare de război și bunurile acestora (Mon. Of. 220 din 22 Decembrie 1916);

Considerând că conform art. 1 din menționata lege este oprit, cu începere de la 15 August 1916, ori cui pe teritoriul Regatului Român, orice operațiune comercială cu supușii sau casele comerciale și industriale aparținând statelor cu cari România se găsește în stare de război;

Că în conformitate cu art. 3 din aceeași lege sunt considerate ca nule și contrarii ordinii publice toate actele sau contractele încheiate în contra dispozițiilor art. 1 din lege; că prin art. 5 și următorii se dispune administrarea prin justiție a societăților străine și declararea bunurilor mobile și imobile ce ele posedă, pentru ca justiția să poată lua măsuri de sechestru și eventual de lichidare;

„Că pe baza acestor din urmă texte de legi, Societate Steaua Română“, fiind considerată ca o întreprindere streină, a fost pusă sub sechestru;

Considerând dar că din cele de mai sus rezultă că, începând de la 15 August 1916, sunt imobilizate în mâinile supușilor societăților Statelor dușmane — și numai în mâinile lor — toate bunurile mobile și imobile, acțiunile, obligațiunile și efectele de credit ce ele posedă; că nimic nu se spune însă în privința acțiunilor societăților străine aflate în mâinile Românilor la data declarării rășboinului;

Că așa fiind și într-un cât o parte din acțiunile societății „Steaua Română“ puteau fi la data de 15 August 1916 în mâinile supușilor români — și deci neimobilizate — Banca pârâtă, pentru a putea susține netransmisibilitatea acțiunilor cari fac obiectul procesului de față, trebuie să facă dovada în fapt că aceste acțiuni au fost la acea dată, sau la un moment dat în decursul imperiului legii din 22 Decembrie 1916, în mâinile unui străin, devenind astfel imobilizate și nenegociabile.

Că în lipsa acestei dovezi, — pe care Banca nici n'a cerut să o facă — acțiunile cari ne interesează au fost desigur la 15 August 1916 în mâinile unui român, că ele au putut fi transmise de la român la român, și că nici legea din 22 Decembrie 1916 și nici vre-o altă dispoziție legală nu împiedică astfel de operații între supușii Statului Român;

Că, într-adevăr, în societățile anonime acțiunea fiind, pe lângă o parte din activul social, și o creanță în contra societății cu drept de participare la beneficii și la împărțirea eventuală a activului (Planioi, Droit civil, vol. I pag. 691 ed. 915), posesorul ei este un creditor al societății și în această situație fie că admitem că legea din 22 Decembrie 1916, a fost edictată pentru a împiedica ca valorile economice și financiare aparținând străinilor să poată mări forța dușmanului, fie că presupunem că intenția legiuitorului a fost să sechestreze aceste bunuri pentru o eventuală despăgubire a creditorilor români sau a Statului Român pentru daunele de rășboi, în ambele ipoteze, imobilizarea acțiunilor societăților streine în mâinile deținătorilor lor români, nu poate atinge nici unul din scopurile urmărite de legiuitor, căci acțiunile acestea făcând parte din patrimoniul cetățeanului român, e exclus a se putea concepe că Statul s'ar fi putut gândi vr'odată la lichidarea lor pentru o eventuală despăgubire. (Vezi Decretul Lege No. 1353 din 30 Martie 12 Aprilie 1919).

Că aceste acțiuni n'au fost imobilizate rezultă în mod evident și din faptul că ele au circulat și au fost oficial cotate la Bursă până la 16 Martie 1919, dată la care cotarea a fost oprită, fără nici o dispoziție legală, provocând o adevărată perturbare economică (I. Cohen „Observațiuni asupra Decretului Lege“ pag. 36).

Că, mai mult, deciziile Ministerului de Industrie și Comerț cu No. 27023 din 3 Decembrie 1918 și No. 27024 din 4 Decembrie același an, departe de a proclama o imobilizare totală a acestor acțiuni în mâinile oricui s'ar găsi ele, români sau străini, vorbesc din contră numai de bunurile de orice fel aparținând la 15 August 1916 supușilor străini și obligă pe aceștia să facă o nouă declarație de avere ce posedă pentru a putea cunoaște astfel dacă bunurile ce le-au fost imobilizate la începutul

ostilităților se găsesc de fapt încă în mâinile lor, și deci legea din 22 Decembrie 1916 a fost respectată, sau au fost transmise altei persoane;

Că numai decizia Ministerului de Industrie și Comerț cu No. 5452 din 5 Maiu 1919 imobilizează, în vederea stampilării, și numai pe timp de 10 zile, toate acțiunile societăților puse sub sechestru, indiferent dacă deținătorul lor este român sau străin;

Că, dar, numai în intervalul acestor 10 zile au fost prohibite și operațiile de la român la român;

Că așa fiind și intrucât organele instituite de guvern au ștampilat numai acțiunile pentru care s'a făcut dovada că dela 15 August 1916 au fost în continuu în mâinile Românilor, urmează că acest fel de acțiuni pot să circule valabil ca orice marfă, căci ele nu cad sub prevederile legii din 22 Decembrie 1916;

Că prin urmare, Banca pârâtă, primind ordin să cumpere pentru M. Lustgarten cincizeci de acțiuni „Steaua Română“, ea nu putea ca mandatară să cumpere decât acțiuni valabile, ștampilate, căci altfel, după principiile dela mandat, ea ar răspunde cu daune echivalente cu valoarea acțiunilor;

Că de altfel ea nici n'a susținut că a cumpărat pentru reclamant altfel de acțiuni decât ștampilate;

Că în această situație acțiunile cumpărate fiind obiecte susceptibile de comerț, ele nu cad sub prevederile legii din 22 Decembrie 1916 și deci pârâta nu poate susține că raportul juridic dintre ea și reclamant e nul și nu poate face obiectul unei pretențiuni legale în justiție;

Considerând, în sfârșit că chiar dacă am admite prin imposibil, că toate acțiunile societăților străine, indiferent dacă la data de 15 August 1916 erau posedate de români sau de streini, au fost imobilizate în mâinile deținătorilor lor, și că deci toate transacțiile având de obiect asemenea acțiuni ar fi nule și contrarii ordinii publice, încă Banca pârâtă nu s'ar putea prevala de acest fapt căci în speța noastră, stabilit fiind că e o simplă mandatară, ea îl reprezintă pe Lustgarten, e aceeași persoană juridică cu el și nu-i poate ridica această excepție. Într-adevăr, Banca mandatară liberă era, dacă considera că mandatul ce i se da era contrar ordinii publice, să-i refuze acceptarea; de vreme ce însă l'a acceptat și l'a executat, a admite că ea mai poate opune lui Lustgarten ilicitatea cumpărării de acțiuni ce a făcut în contul lui, înseamnă a-i permite să-și invoace propria sa turpitudine; iar a lăsa în mâinile ei obiectele obținute în executarea mandatului ce i s'a dat, înseamnă tocmai a da un efect juridic actului ilicit comis de ea, ceea ce e inadmisibil (Planioi, Droit civil, vol II, pag. 271, ed. 912).

Că, conform doctrinei și jurisprudenței, în afară de dreptul de comision, ea nu poate trage nici un profit din operațiile făcute în socoteala comitetului, nu poate reține nimic din ceea ce a obținut în executarea mandatului, fără a se face pasibilă de delictul de abuz de încredere (Lyon Caeu et Renault, Droit commercial, vol. III, pag. 415).

Că dar și din aceste puncte de vedere susținerile pârâtei nefiind serioase, urmează că acțiunea reclamantului e întemeiată și ca consecință, admitând-o, Banca Fortuna cată a fi obligată să predea lui Lustgarten cele cincizeci de acțiuni „Steaua Română“, cumpărate în contul său, iar în caz contrar reclamantul să fie autorizat să le cumpere pe cursul zilei, ceea ce doctrina admite (Laurent, Vol. XVI, pag. 255).

Pentru aceste considerente redactate de d-l Judecător supleant Tullius Dautte.

Tribunalul admite acțiunea etc., etc.

(ss) Paul Rătescu, Tullius Dautte.

Notă. — Asupra primei cestiuni: Ordinul dat unei bănci de către un particular pentru cumpărarea unor acțiuni a fost considerat de Tribunal ca un contract de comision.

Socotim că în speța, care a făcut obiectul sentinței situațiunea părților s'ar încadra în contractul de mandat, deși e privat de reprezentare.

M. Lustgarten dă ordin Băncii «Furtuna» de a-i cumpăra în contul lui 50 acțiuni «Steaua Română». Banca Fortuna după cum comunică prin scrisoarea din din 3 Septembrie 1919 cumpără, pe numele ei zisele acțiuni în comptul lui Lustgarten. Anunțat de bancă să se prezinte la ridicarea acțiunilor, întrucât Lustgarten nu s'a prezentat în termenul arătat, banca socotind că operațiunea este o nouă vânzare, consideră contractul ca reziliat.

Considerentele Tribunalului, bazate pe contractul de comision, conf. art. 405 c. com. hotărâse că raporturile dintre părți fiind aceleas ca la mandat banca Furtuna avea privilegiul pentru tot ce i se datora din executarea mandatului și deci trebuia să procedeze conf. art. 387 cod. com.

Reprezentarea este de natura mandatului nu de esența lui. Astfel că în dreptul nostru, mandatul poate să fie lipsit de reprezentare (Vivante pag. 423, vol. I No. 254).

Principiile codului comercial român, spre deosebire atât de codul civil francez cât și de codul comercial italian, consacră teoria mandatului fără reprezentare.

Intrădevar textul articolului 1984 francez pune ca condiție esențială, pentru mandatar, că el trebuie să lucreze în numele mandantului.

Art. 1737 și 1774 ale codului civil italian nu reproduc condiția pusă în textul francez ci, din contra, presupun ipoteza mandatarului care lucrează în numele său și dobândește pentru el drepturile și obligațiunile contractate pentru mandant.

Dreptul comercial, atât la francezi cât și la italieni suferă o modificare retrogradă: art. 349 c. com. italian arăta că mandatarul «tratează în numele mandantului său» ceea ce a făcut pe unii doctrinari să interpreteze că ideea de mandat cuprinde condiția reprezentării.

În dreptul comercial român art. 374 corespunzător codului italian, spre deosebire de acesta, menține mandatul fără reprezentare, înlocuindu-se cuvintele din codul italian: «în comptul și în numele mandantului prin pe seama și în socoteala mandantului».

Astfel că în dreptul comercial român se pune principiul că mandatarul poate lucra față de terții, în numele său propriu, deși lucrează pentru mandant.

Tribunalul a încadrat raportul juridic dintre părți în instituția comisionului, care e tipul man-

datului privat, de reprezentare, însă după principiile codului nostru comercial ordinul dat unei bănci, pentru cumpărare de acțiuni deși banca figurează ea personal, față de terțiu, credem că poate fi socotit ca un mandat în sensul art. 374 cod. com. român.

II. -- Asupra celei de-a doua cestiuni ridicată de bancă: Că «Steaua Română» fiind pusă sub sequestru, acțiunile ei nu pot face obiectul unei transacțiuni legale Trib. în considerente, admirabil motivate, înlătură, în speță, aplicația legii supușilor străini.

Incontestabil că acțiunile soc. puse sub sequestru pot face obiectul unei transacțiuni atunci când ele au aparținut la 15 August 1916 unor români și aparțin și în momentul transacțiunii.

Ceia ce se urmărește, prin legile speciale, cari au de obiect împedicarea relațiilor cu străinii, este conservarea averii străinilor inamici prin organele statului român, spre a servi la acoperirea despăgubirilor de războiu, iar nici de cum spoliațiunea acestor averi.

În Franța s'a ridicat, înaintea instanțelor judecătorești cestiunea: dacă se mai pot menține sau pune sub sequestru, societățile străine cari au sediul lor în Franța.

«Naționalitatea unei societăți», spune Curtea de apel 1-er ch. din Paris, prin decizia din 17 Decembre 1919, sub prezidenția d-lui Paul André, ca și aceea a unui individ, nu se determină în mod legal nici prin afinitățile sale nici prin tendințele sale. Naționalitatea societății este, în principiu, cea a țării unde ea și-a constituit sediul și legislațiunii căreia ea s'a conformat prin statutele sale.

Foarte multe din societăți în urma circulării Ministrului de justiție din 29 Februarie 1916, relativă la punerea sub sequestru, deși constituite sub forma franțuzească, au fost considerate ca interpose ale germanilor și puse sub sequestru. În timpul din urmă s'a revenit asupra acestor reguli, reluându-se principiul care prevala înainte de războiu: că o societate are naționalitatea sediului său social.

E interesantă argumentarea Curții din Paris «Considerând că deși se prescrie, conform stipulațiunilor tratatului de pace, liquidarea bunurilor puse sub sequestru de războiu, totuși ultima lege din 7 Oct. 1919 a fixat caracterul definitiv al acestor măsuri, cari trebuiesc să atingă exclusiv interese posedate în Franța de supuși sau societăți inamice iar nici de cum să ia caracterul unei spoliațiuni».

Tribunalul prin sentința dată între banca Fortuna și M. Lustgarten face aplicațiunea acestor principii, în speță ne fiind vorba de acțiunile unor străini, ci de acțiunile unei societăți puse

sub sequestru care aparțin unor români, după cum acțiunile unor societăți românești pot să aparțină unor străini.

Iosif G. Cohen,
Avocat.

TRIBUNALUL TELEORMAN SECȚIA I-a

Audiența din 4 Februarie 1920

Președinția d-lui PETRE ST. STOICA, Judecător
Sentința penală No. 124

Hariton Ciacărănu cu Ministerul Public

Amendă. — Insolvabilitatea contravenientului. — Transformarea amendei în închisoare. — De cine se operează? — Art. 193 și 399 pr. penală.

În caz de insolvabilitate a unui contravenient, conform art. 28 c. p. amenda se poate transforma în închisoare. — Această transformare aparține Ministerului Public, conform art. 193 și 399 procedura penală, căci el este acela care, în conformitate cu art. 28 ori 30 c. p., după cum e vorba de delict sau contravențiuni, face aceste operațiuni.

Prin urmare, Tribunalul e incompetent de a face această transformare.

Tribunalul,

Asupra cererii făcută de parchetul local prin adresa No. 11395/919, de a se transforma în închisoare amenda de 5000 lei aplicată prin sentința Tribunalului No. 999/919, lui Hariton Ciacărănu;

Având în vedere că Hariton Ciacărănu, opune cererii D-lui Prim Procuror obiecțiunea că, amenda ce i s'a aplicat, nu are caracter penal, ci un caracter fiscal și ca atare nu este îndreptățit să ceară transformarea ei în închisoare și prin consecință, tribunalul urmează a-i respinge cererea ca nefondată, bazându-și argumentația pe lipsa din decretul lege No. 2969/919, a unui text care să ordone aplicarea art. 28 c. p. și pe considerațiuni trase prin analogie sau per a contrario din alte legi speciale — cum ar fi legea Monopolului Statului; legea vânătoriei, legea controlului streinilor, citate ca exemplu;

Considerând că mai înainte de a se examina temeinicia cererii parchetului sau a obiecțiunii lui H. Ciacărănu, urmează să vedem dacă tribunalul are competența să facă operația cerută de parchet, ori, acesta era singurul îndreptățit să procedeze la transformarea amendei în închisoare, fără intervenția instanței;

Având în vedere dispozițiile art. 183 pr. pen. și 28 c. pen.;

Considerând că sentințele tribunalelor corecționale, se execută potrivit art. 193 pr. pen. după cererea Ministerului Public în coia ce-l privește, iar amenzile și confiscările se fac în numele acestui Minister, de către casierii fiseului;

Că art. 28 c. pen. prevăzând starea de insolvabilitate — reală sau aparentă — hotărăște că în această situație, amenda se transformă în închisoare, determinându-se durata închisorii, de Judecătorie fără a putea trece peste un an;

Considerând că aceste texte nu trebuiesc luate izolat, ci apropiind principiile unuia de acelea ale celuilalt;

Că astfel, fiind recunoscut principiul că executarea aparține Ministerului Public, principiu pus atât în art. 193 pr. pen. cât și în art. 399 pr. pen. care ordonă casierilor fiseului să încaseze amenzile, tot Ministerul Public e acela care, în conformitate cu art. 29 ori 30 din c. pen. după cum va fi vorba de delict ori contravenții, trans-

formă amenda în închisoare și tot Ministerul Public e acela care hotărăște durata închisorii, ținând seama de amenda pronunțată de instanță și de maximum pus de legiutor, cuvântul „Judecătorie“ întrebunțat în art. 28, neavând înțelesul instanței de judecată, căci aceasta nu poate ști în momentul pronunțării hotărârei, că condamnatul va fi insolvabil, ci, înțelesul oficiului care ordonă ori cere executarea pedepsei, în speță parchetul. (În acest sens Tanovicănu, Dr. penal Vol. II, No. 1919).

Considerând că acestea fiind principiile dreptului comun, ele urmează a fi aplicate și în speța noastră;

Legile speciale nu derogă dela principiile comune luând din mână ofițerului executor, transformarea amendei în închisoare; când se citează ca exemplu legea monopolurilor, se uită că art. 77 din această lege, vorbește de transformarea în închisoare a acelor amenzi pronunțate de Regia Monopolurilor Statului, deci de o administrație publică, nu de o instanță judecătorească; când amenda e pronunțată de o instanță judecătorească, rămâne principiul dreptului comun în ceia ce privește organul competenței, pentru transformarea amendei, parchetul sau judecătorul de ocol, după cum se execută o carte de judecată sau o sentință.

Că din toate acestea rezultând că parchetul avea singur căderea să transforme amenda prevăzută în sentința Tribunalului Teleorman secția I No. 999/919 în închisoare, fără mijlocirea instanței de judecată, calea contencioasă fiind deschisă numai celui ce n'ar fi mulțumit de dispoziția Ministerului Public, de fond sau de formă și prin consecință, cererea parchetului urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, iar cercetarea motivelor invocate de H. Ciacărănu devenind inutilă astăzi.

Pentru aceste motive redactate de D. Judecător Petre St. Stoica, Tribunalul în neunire cu concluziunile D-lui Prim Procuror, respinge etc.

(ss) *Petre St. Stoica, Virgil Gabrielescu.*

Grefier (ss) *A. Pencocici*

Opiniune

Subsemnatul Gheorghe A. Moscu, Supleant la Tribunalul Teleorman Secția I, sunt de părere a se admite cererea parchetului pentru următoarele motive:

Având în vedere adresa parchetului No. 11395 din 15 Decembrie 1919 prin care se cere a se transforma amenda pronunțată prin sentința No. 999/919 a acestui Tribunal contra lui Hariton Ciacărănu, condamnat la 5000 lei amendă, cu aplicațiunea art. 8 din decretul lege 2969/919, în folosul Ministerului de Industrie și Comerț, potrivit art. 28 din deciziunea ministerială No. 30145/919, în închisoare, intru cât din dispozitivul acelei sentințe nu se prevede că amenda a fost dată cu aplicația art. 28 cod. penal;

Având în vedere concluziunile Ministerului Public, precum și susținerile condamnatului;

Având în vedere că în speță Hariton Ciacărănu, brutar din T.-Măgurele, a fost condamnat la o amendă de 5000 lei pentru specula făcută în comerțul său de brutărie, vânzând pâinea cu 1 leu și 25 bani în loc de 1 leu, după cum fusese fixată de comisiune;

Văzând procesul verbal No. 2 din 14 Noembrie 1919 de insolvabilitate dresat de Percepția circ. I T.-Măgurele, prin care se constată că condamnatul Hariton Ciacărănu, nedispunând de nici un fel de avere, nu se poate urmări;

Având în vedere că în Decretul lege No. 2969/919 precum și în decizia Ministerului de Industrie și Comerț No. 30148/919 nu se specifică dacă în caz de insolvabilitate este aplicabil art. 28 c. pen.;

Având în vedere însă, dispozițiunile decretului lege No. 673 din 13 Februarie 1919 privitor la înfrânarea speculei, abrogat în parte de decretul lege 2969 și decizia Ministerului de Industrie și Comerț No. 30145, unde în art. 16 se specifică că în caz de insolvabilitate amenda se va transforma în închisoare, conform art. 28 c. pen., fără a putea trece închisoarea de 3 luni, și că această transformare se va face de instanța care era în drept a judeca apelul;

Considerând că spiritul Decretelor-legi privitor la combaterea speculei sunt cărmuite de aceeași economie, și că dacă legiuitorul nu a înscris în dispozițiunile luate că în caz de insolvabilitate urmează a se aplica art. 28 c. pen., legiuitorul s'a exprimat prin dispozițiunile decretului lege No. 673 din 13 Februarie 1919 că instanța de fond care a judecat și pronunțat amenda să fie instanța care să se pronunțe și la transformarea amenzii în închisoare;

Considerând că acest principiu consacrat în decretul lege asupra speculei, nu este decât cel stabilit de dreptul comun în materie de delict și contravențiuni, unde în art. 28 și 30 c. pen. se prevede expres că instanța judecătorească care a aplicat pedeapsa amenzii este cea în drept a o transforma în închisoare;

Că de altfel, acest principiu este și în concordanță cu regulile de competență atribuite Ministerului public prin art. 193 pr. pen. după care parchetul este în drept a urmări executarea amenzilor prin cassierii fiscului, ne prevăzându-se care îi este competența Ministerului public în caz de insolvabilitatea condamnatului, ori în lipsa unei asemenea dispozițiuni la art. 193 pr. pen. urmează a se aplica art. 28 și 30 c. p.;

Mai mult încă, când Ministerul public organ de execuție, nu de judecată, cere tribunalului a se pronunța asupra închisorii și quantumului ei în locul amenzii la care a fost condamnat un delinquent, tribunalul în speță ca instanță sesizată și care are plenitudinea competenței, este obligat să se pronunțe, transformând amenda în închisoare;

Având în vedere că condamnatul Hariton Ciocăran a plătit suma de lei 1000, rămânând declarat insolvabil pentru suma de lei 4000, amendă ce trebuie transformată în închisoare;

Având în vedere că din economia aceluiași text rezultă că legiuitorul aplicând amenda speculanților, a înțeles să dea amenzii nu numai caracterul pedepsei corecționale ci și caracterul civil al despăgubirii sociale;

Considerând că legiuitorul apreciind maximum închisorii la 3 luni de zile a avut în vedere dispoziția art. 8 din același decret lege care fixează maximum amenzii la suma de 20.000 lei;

Că maximum de închisoare referindu-se la maximum de amendă, urmează ca pentru amenzi mai mici, închisoarea să fie proporțională, — intenția legiuitorului nefiind a da aceiași închisoare pentru amenzi diferite, care calculate conform art. 28 c. p. ar depăși maximum de 3 luni;

Că, deci, aplicând regula matematică a proporționalității, amenda de 4000 lei dată lui Hariton Ciocăran, urmează să fie transformată în maximum de o lună închisoare corecțională conform art. 28 c. p.

Pentru aceste motive suntem de părere că numai Tribunalul se poate pronunța în speță asupra transformării în închisoare a amenzii dată lui Hariton Ciocăran prin sentința No. 999/919, și că această închisoare nu poate depăși maximum de o lună închisoare.

(s) Gh. A. Moscu

NOTA. — Tribunalului i s'au pus 2 probleme, 1) Care este autoritatea în drept de a transforma: conform art. 28 c. p., o amendă în închisoare, când

contravenientul a fost declarat insolvabil; și 2) Dacă o amendă dată conform art. 8 din Decretul-lege No. 2695/919 — se poate transforma în închisoare?

Majoritatea tribunalului o rezolvă în mod puțin motivat pe cea întâi și o ignorează pe cea de a doua.

Minoritatea abordează ambele probleme și le rezolvă temeinic și conform principiilor juridice.

a) Într'adevăr, în ceea ce privește prima problemă: care este autoritatea în drept de a transforma, conform art. 28 c. p., o amendă în închisoare, când contravenientul a fost declarat insolvabil, noi vom răspunde hotărât: *Tribunalul*. Ministerul public este un organ de execuție, iar nu de judecată; prin urmare, când un contravenient a ajuns insolvabil, Ministerul public trebuie să sesizeze Trib. și să ceară conform art. 28 c. p., a i se transforma amenda în închisoare; iar Tribunalul în urma probelor administrate, să decidă, dacă este loc la aplicarea art. 28 c. p. — Această chestiune nu se poate rezolvi pe cale grațioasă, — ci pe cale contencioasă.

Prin urmare, Tribunalul și-a declinat rău competența.

Dacă judele de ocol ar fi pronunțat amenda și contravenientul ar fi fost declarat în stare de insolvabilitate, și ar fi transformat această amendă în închisoare, conform art. 28 c. p., el ar fi făcut-o nu în calitate de agent executiv, ci în calitate de autoritate judecătorească, deși el cumulează aceste două calități.

Cu atât mai mult, aceasta nu poate avea loc, la Tribunal, când el are parchetul său, care are atribuțiuni numai de agent de execuție, în ceea ce privește executarea sentințelor date de Tribunal.

b) În ce privește a doua problemă: dacă amendă dată conform art. 8 din Decretul-lege No. 2696/917, în cazul când contravenientul devine insolvabil, se poate transforma în închisoare, conform art. 28, c. p.?

Având în vedere economia legii și intențiunea legiuitorului, când a elaborat Decretul-lege mai sus menționat, de a pune un frâu speculanților, care scumpeau nejustificat alimentele și obiectele de prima necesitate, deci o lege cu caracter represiv,

— poate nu îndestulător de represiv față cu acțiunea criminală a speculatorilor — amenda pronunțată de lege, are caracterul unei amenzi penale, iar nu fiscale — și prin urmare în caz de insolvabilitate a contravenientului se poate transforma în închisoare — conform art. 28 c. p.

Legiuitorul n'a edictat aceste amenzi — ca echivalentul unei reparațiuni cuvenite fiscului, căci se poate ca un contravenient, care n'a realizat de pe urma faptei sale nici un leu, să fie totuși condamnat la o amendă de 1000 lei.

Prin urmare amenda prevăzută de art. 8 din Decretul-lege No. 2696/919 are neîndoiește caracterul unei amenzi penale, și ca atare nici nu se poate transige asupra ei, nici nu se poate divide: 1) contravenientul odată condamnat trebuie să-o plătească; nu o plătește — (căci a devenit insolvabil), — el trebuie să-și ispășească pedeapsa și de aceea legiuitorul a înscris art. 28 c. p., că se poate în acest caz transforma în închisoare.

Legiuitorul a vroit pe anumiți infractori să-i scutească de contactul temniței, edictând amenzi ca echivalent unei închisori — însă, când, contravenientul, se face pasibil de o insolvabilitate, se

1) Vezi Vidal. Cours de droit criminal No. 559 și urm. p. 714 și următorii.

poate transforma amenda în închisoare, căci nici o faptă, nici o abatere dela legile de ordine socială, nu trebuie să rămână nepedepsită.

c) Se mai pune însă și o a treia chestiune: subsidiar: *In caz de aplicațiune a art. 28 c. p., care e coantumul închisorii? Referindu-ne la economia legii, vedem că maximumul pedepsei de 3 luni; iar maximumul amenzii: 20.000 lei.* — Deci în cazul de aplicațiune a art. 28 c. p. maximumul transformării amenzii în închisoare ar fi de *cel mult trei luni*; căci a se admite mai mult, ar însemna a i se îngreua situațiunea contravenientului, și a depăși însuși rigorile Decretului-lege, care sunt de strictă interpretare; judecătorul poate da sub *minimum*, dar nici o dată peste *maximum*.

Preporționând, dacă la *maximum* 20000 lei amendă corespunde *maximum* 3 luni închisoare, la 5000 cât a fost condamnat contravenientul, ar fi de *maximum* 25 de zile închisoare.

E. C. DECUSARA

Legislație străină

Décret du 23 octobre 1919

Concernant l'exécution de la loi du 7 octobre 1919, relative à la liquidation des biens faisant l'objet d'une mesure de séquestre de guerre.

(V. Journ. off. du 30 octobre 1919).

Article premier. La commission consultative des séquestres de guerre, instituée par l'article 2 de la loi du 7 octobre 1919, est placée sous l'autorité et la présidence du garde des sceaux. Elle a son siège à Paris.

Les membres de ladite commission, dont la composition est fixée par l'article 3 de la loi du 7 octobre 1919, sont nommés par arrêté du garde des sceaux.

Le directeur des affaires civiles et du sceau remplace le président en l'absence de ce dernier.

La commission est pourvue d'un secrétariat permanent dont le fonctionnement est assuré, sous l'autorité du directeur des affaires civiles, par le chef de bureau des séquestres au ministère de la justice et le directeur de l'office des biens et intérêts privés au ministère des affaires étrangères.

La commission peut s'adjoindre un ou plusieurs techniciens spécialement désignés par elle dans chaque affaires. Ceux-ci prennent part, avec voix consultative, aux travaux de la commission se rapportant à l'affaire à l'occasion de laquelle ils ont été désignés.

Art. 2. — La commission saisie, dans les cas prévus par l'article 2 de la loi du 7 octobre 1919, émet un avis sur l'opportunité de la liquidation, les conditions particulières auxquelles peut être subordonnée l'opération, en égard aux garanties à exiger des acheteurs, tant au point de vue de la nationalité que de la solvabilité et de l'aptitude professionnelle. Elle fixe, en même temps, pour les biens à réaliser, un prix minimum de mise en vente.

Elle établit, par catégorie de biens, un cahier des clauses et conditions générales applicables aux liquidations à intervenir.

Elle émet, en outre, un avis sur toute question dont elle est saisie par le ministre de la justice relativement à l'administration ou à la réalisation des biens dont la liquidation a été ordonnée, ainsi qu'aux opérations de liquidation.

Elle peut procéder sur place à toutes investigations utiles, soit par elle-même, soit en déléguant, à cet effet,

un de ses membres ou un technicien spécialement désigné en chaque cas.

Art. 3. — Pendant le mois qui suivra la publication du présent décret, sera arrêté, pour chaque affaire, sous le contrôle des parquets, et centralisé au ministère de la justice, le bilan ou, à défaut, l'état détaillé et estimatif de la situation de tous les biens, droits et intérêts placés sous séquestre, soit par ordonnance spéciale, individuelle ou collective, soit par décision rendue en application de l'article 2 de la loi du 22 janvier 1916 et de l'article 6 du décret du 28 février 1916, soit par ordonnance générale.

• Tout séquestre ordonné postérieurement à la publication du présent décret fera l'objet de la même mesure, dans les quinze jours, suivant l'ordonnance de mise sous séquestre.

Art. 4. — La requête du ministère public saisissant le président en vue de liquidation est publiée, par extrait, au *Journal officiel*, sous une rubrique spéciale et dans un journal d'annonces légales, tant du lieu de la séquestration que du lieu de la situation des biens.

L'extrait mentionne le propriétaire des biens, droits et intérêts visés dans la requête, la nature et la situation desdits biens et le magistrat auquel la requête est soumise.

L'ordonnance ne peut être rendue que deux mois après la publication prévue au paragraphe 1er ci-dessus.

Jusqu'au jour de l'ordonnance, le procureur de la République peut, sur avis conforme de la commission consultative, modifier ses réquisitions antérieures et présenter requête au président du tribunal civil aux fins de mainlevée du séquestre.

Art. 5. — Jusqu'à l'expiration du délai fixé par le paragraphe 3 de l'article précédent, toute personne intéressée, autre que les ressortissants des puissances ayant été en guerre avec la France ou les sociétés contrôlées par eux, peut intervenir, par voie de référé, devant le président saisi de la requête aux fins de la liquidation. L'assignation sera délivrée au ministère public et au séquestre.

Les ressortissants des puissances ayant été en guerre avec la France, qui avaient cette qualité au moment de l'ouverture des hostilités, ne peuvent se prévaloir d'un changement de nationalité que si, par application des traités de paix, ils acquièrent de plein droit la nationalité d'une puissance alliée ou associée, s'ils sont reconnus comme tels, et si ladite acquisition est définitive et irrévocable.

A titre exceptionnel, peut être autorisée par le tribunal siégeant en chambre du conseil l'intervention, dans les formes prévues ci-dessus, des ressortissants des puissances ayant été en guerre avec la France qui ont été admis à résider en France, qui y ont séjourné sans interruption pendant toute la durée des hostilités et qui justifient de leur attachement notoire à la France.

Passé le délai visé au paragraphe 1er ci-dessus, aucune intervention, de quelque personne ou de quelque nature que ce soit, ne peut plus être admise relativement à la mesure de séquestre affectant les biens dont la liquidation est requise et le dessaisissement résultant du séquestre est définitif, tant à l'encontre de la personne physique ou morale qui en est l'objet que de ses héritiers ou ayants droit.

Art. 6. — Lorsqu'il autorise la liquidation, le président du tribunal civil précise la mission du liquidateur et, suivant la nature des biens, détermine la procédure subséquente.

Les opérations de liquidation sont exécutées dans les formes fixées par la loi du 7 octobre 1919. A défaut de stipulations spéciales de ladite loi, il est fait application, pour les mesures d'exécution relative aux ventes d'immeubles, des formes prévues par les articles 957 et suivants du code de procédure civile, concernant la vente des biens de mineurs et, pour les mesures d'exécution relatives aux ventes de fonds d'immeubles, des formes prévues par la loi du 17 mars 1909.

Dans tous les cas, le liquidateur seul procède à toutes les opérations de liquidation et le président du tribunal civil connaît seul de tous les incidents relatifs à leur réalisation.

Les ventes sont faites aux enchères publiques par les soins du liquidateur et les formes des enchères sont celles en usage pour les ventes de biens domaniaux.

Le procès-verbal d'adjudication dressé par le liquidateur, est déposé, ainsi que le cahier des charges, au greffe du tribunal civil.

La mission de liquidateur peut être confiée à l'administrateur séquestre en fonction.

Un agent technique peut être adjoint au liquidateur ou à l'administrateur-séquestre pour l'exécution d'une opération ou d'une série d'opérations déterminées.

En cas de remplacement de l'administrateur-séquestre, celui-ci arrête sans délai ses opérations, effectue la remise des biens dont il est saisi, et, dans la quinzaine, suivant son remplacement, soumet au président du tribunal civil son compte de gestion détaillé, appuyé des pièces justificatives.

Le liquidateur poursuit ou soutient toutes les procédures déjà engagées et fait tous actes conservatoires, aux lieu et place de l'administrateur-séquestre remplacé.

Art. 7. — L'ordonnance autorisant la liquidation des biens placés sous séquestre n'est susceptible d'aucun recours.

Un extrait mentionnant la date de la décision, la nature et la situation des biens dont la liquidation est ordonnée, ainsi que le nom du liquidateur, en est communiqué, dans les vingt-quatre heures, aux préfets et aux directeurs des domaines des lieux de la séquestration et de la situation des biens.

Art. 8. — Les pouvoirs du liquidateur fixés par l'ordonnance de liquidation, et qui comportent tous les droits du propriétaire, peuvent être modifiés par ordonnance ultérieure.

Toute transaction du liquidateur doit être autorisée par le président du tribunal civil, après avis du procureur de la République.

Le liquidateur exerce ses fonctions dans la limite de son mandat, sous le contrôle de l'autorité judiciaire, et suivant les règles d'administration, de comptabilité et de surveillance actuellement applicables aux administrateurs-séquestres.

Il dépose à la Caisse des dépôts et consignations le produit des ventes, au fur et à mesure de leur réalisation, ainsi que tous revenus ou produits encaissés.

Il prélève sur les fonds ainsi déposés les sommes nécessaires au règlement du passif et des frais de la liquidation.

Tout prélèvement est subordonné à une autorisation du président du tribunal civil.

A tout moment, au cours de la liquidation, le ministère public peut se faire rendre compte, avec pièces à l'appui, de la situation de la liquidation.

Art. 9. — Restent nulles et sans effet et sont inopposables à l'administrateur-séquestre ou au liquidateur toutes opérations effectuées sans le consentement de l'un ou de l'autre de ces mandataires de justice, dûment

autorisés eux-mêmes à cet effet, et entraînant disposition, à titre gratuit ou onéreux, totale ou partielle, temporaire ou définitive, ou cession de droit, et pouvant affecter, directement ou indirectement, les biens placés sous séquestre.

Art. 10. — Les frais de toute nature régulièrement exposés en vue de l'administration et de la liquidation des biens placés sous séquestre, y compris ceux occasionnés par le fonctionnement de la commission consultative, sont prélevés sur l'actif de chaque séquestration.

A défaut de ressources disponibles, il est pourvu à l'avance des frais nécessités par l'accomplissement du mandat de l'administrateur-séquestre ou du liquidateur, dans les conditions déterminées, pour toutes poursuites d'office en matière civile, par l'article 122 du décret du 18 juin 1911.

Sont considérés comme frais nécessités par l'accomplissement du mandat de l'administrateur-séquestre ou du liquidateur les frais de procédure et les frais matériels dûment justifiés d'administration ou de liquidation.

Lesdites avances sont expressément autorisées par ordonnance du président du tribunal civil fixant le montant des frais et constatant l'impossibilité de les acquitter faute de ressources disponibles ou réalisables.

Les avances reconnues irrecevables sont imputées sur les crédits des frais de justice, après homologation, du compte définitif de l'administrateur-séquestre ou de liquidateur en vertu d'une décision du garde des sceaux.

Sont encore imputés sur les crédits des frais de justice, après décision de mainlevée, les frais de séquestre mis sur les biens des Alsaciens-Lorrains d'origine française, à l'exception de toutes dépenses utiles ou nécessaires à la gestion des biens séquestrés.

Dans le mois qui suivra la publication du présent décret, le procureur de la République procédera à l'examen des comptes des administrateurs-séquestres, arrêtés, après mainlevée ordonnée au profit des Alsaciens et Lorrains d'origine française. Il déterminera parmi les frais acquittés au moyen de l'actif de la séquestration, ceux dont le remboursement doit être effectué au profit du bénéficiaire de la mainlevée.

Sur réquisitoire du procureur de la République, après visa du procureur général, le président arrêtera, au bas d'un extrait du compte et dans les formes prévues par l'article 3 de l'ordonnance du 28 novembre 1838, le montant des frais à restituer à l'ayant droit.

Art. 11. — Les frais et émoluments des administrateurs-séquestres et des liquidateurs sont taxés, après visa du parquet, par le président du tribunal civil.

Leurs émoluments sont fixés suivant l'importance des biens confiés à leur garde et les diligences par eux effectuées.

Art. 12. — En fin de gestion, le mandataire de justice soumet, avec un rapport d'ensemble, les comptes détaillés et justifiés de ses opérations à l'homologation du tribunal civil siégeant en chambre du conseil, qui statue, après rapport d'un juge à ce commis et le ministère public entendu.

Avant toute réquisition aux fins d'homologation, le procureur général, saisi par le parquet compétent adresse sur les opérations effectuées un rapport au garde des sceaux, qui peut provoquer l'avis de la commission consultative, tant sur la gestion du liquidateur que sur les opérations de liquidation.

Art. 13. — Les réclamations concernant la gestion des administrateurs-séquestres et des liquidateurs ne seront admises et les actions y relatives ne seront exercées que devant le tribunal du lieu de la séquestration et aux seules diligences du ministère public.

Art. 14. — Au cas où l'administration des domaines, agissant pour le compte de l'Etat, entend exercer le droit de préemption prévu par l'article 2 de la loi du 7 octobre 1919, le directeur des domaines soit du lieu de la séquestration, soit de la situation des biens, avise de la décision prise par le procureur de la République du lieu de la séquestration et le liquidateur. Cet avis est donné par lettre recommandée avec accusé de réception.

L'exercice du droit de préemption met fin, en ce qui concerne les biens qu'il affecte, aux opérations de liquidation et entraîne dessaisissement définitif du liquidateur, à compter de la prise de possession desdits biens par

l'administration des domaines. Cette prise de possession est constatée par un procès-verbal, en triple original, signé par le directeur des domaines et par le liquidateur. L'un des originaux demeure déposé aux archives de la direction des domaines; le second reste entre les mains du liquidateur; le troisième est déposé au greffe du tribunal civil du lieu de la séquestration.

Passé ce délai d'option imparti par l'article 2 de la loi du 7 octobre 1919, le liquidateur procède à la vente des biens dans les conditions fixées par l'ordonnance, ainsi qu'il est prévu par l'article 6 ci-dessus.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI

CURTILOR DE APEL ȘI ÎNALTEI CURȚI DE CASATIE

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

SECȚIA I

Apelantă: Maria Niță Dumitrescu.
Intimat: M. public.

Succesune. — Șef de gară mobilizat pe loc și mort în timpul războiului. — Considerarea lui ca militar. — Soție văduvă. — Dreptul ei la averea soțului. — Art. 1 al. ult. și 13 din decretul-lege No. 3242/916.

Din termenii art. 1 ult aliniat al decretului lege No. 3242 din 21 Decembrie 1916 (publicat în M. Off. No. 222 din 23 dec. 1916) în categoria celor mobilizați intră orice militar chemat sub arme, inclusiv voluntarii sau orice persoană, care îndeplinește un serviciu în armată în timpul stărei de războiu.

Prin urmare, șefii de gară sunt asimilați cu militarii, fiind mobilizați pe loc.

Conform art. 13 din același decret lege, dacă militarul moare în timp de războiu, și dacă n'a rămas de pe urma lui moștenitori ascendenți sau descendenți, soția sa legitimă are dreptul de moștenire asupra întregii averi rămase dela defunctul ei soț. (Curtea de Apel București secția I-a decizia civilă No. 165 din 9 Noemb. 1919, prin care s'a admis apelul contra jurnalului Trib. Muscel cu No. 9774 din 13 Oct. 1919).

SECȚIA II

Apelant: Frânculescu, D. I. asistat de d-l avocat R. Roseti.
Intimat: Baroul de Ilfov, prin d-l Decan. I. Dobrescu.

Avocat. — **Inscriere în Barou.** — **Condițiuni.** — **Incompatibilități.** — Art. 3 și 9 din legea Corpului de avocați.

Art. 3 din legea pentru organizarea corpului de avocați prevede că exercițiul profesunii de avocat este incompatibil cu ori ce funcțiune retribuită de stat; iar art. 9 impune Consiliului de disciplină facerea tabloului, în care să se înscrie avocații stagiați și pledanți, cari exercită profesiunea.

Aceste dispozițiuni din menționatele texte ale legii Corpului de avocați, fixează o incompatibilitate necesară pentru acela, care cere înscrierea în barou că nu poate profesa, atâta timp cât ocupă o funcțiune plătită de Stat, însă nu oprește cuiva dreptul de a fi înscris în barou, atunci când el întrunește celelalte condițiuni cerute de lege. (Curtea de Apel din București S. II, decizia civilă No. 214 din 30 Decemb. 1919, prin care s'a admis apelul contra deciziunii Consiliului de disciplină al baroului de Ilfov. No. 142/919).

SECȚIA III

Apelanți: Vasile Georgescu și Nieu Alexiu prin d-l avocat Zottu.
Intimată: Banca centrală Ploiești prin d-l avocat Al. Pretorianu.

Cambie. — **Duplicat.** — **Decretul lege 3461 din 918.** — Art. 349 cod. com. — **Excepțiuni personale.** — **Dovadă.** — **Factură.** — Art. 349 c. com.

a) Conform decretului lege No. 3461 din 28 Noembrie 1918, Băncile care au evacuat, din ordinul guvernului, portofoliul lor în Rusia, se pot servi de duplicate vizate de Tribunal în valorificarea pretențiunilor lor.

Prin urmare, în speță, chiar dacă Banca n'a primit ordinul guvernului, dar fiindcă se găsește trecută la ministerul de Finanțe pentru băncile, care conform ord. No. 11880 din 28 Iulie au fost invitate să expedieze în Rusia portofoliul lor, constituit în titluri și efecte de orice natură, intră în prevederile sus zisului decret.

b) Conform art. 349 cod. com. la plata unei cambii debitorul nu poate opune decât excepțiuni personale, care să fie lichide, de o grabnică soluțiune și în toate cazurile întemeiate pe o probă scrisă.

În speță, o factură nu poate să constituie o probă, care se constată liberațiunea, așa cum prevede legea în asemenea cazuri, că din cuprinsul acelei facturi nu rezultă, că ea se raportează la o cambie. (Curtea de Apel București secția III, Decizia comercială No. 52 din 7 Noembrie 1919, prin care s'a respins apelul contra sentinței com. No. 43/919 a trib. Prahova secția II).

SECȚIA IV

Oponent: Ion Iordache prin d-l avocat M. Opreșcu.
Intimat: Const. Georgescu prin d-l avocat Zaharof.

Datorie. — **Remiterea titlului de creanță.** — **Prezumție legală de liberațiune.** — Art. 1138 cod. civ. — **Prezumție simplă de liberațiune.** — **Neadmisibilitatea ei.**

Conform art. 1138 c. civ. remiterea titlului de creanță este singura prezumție legală, consacrată de lege, de liberațiunea unei datorii, și oricare ar fi analogia asemănătoare, nu se pot admite altele, căci prezumțiile legale sunt de drept strict și de strictă interpretare.

Prin urmare, o simplă chitanță prin care se dovedește că s'a plătit o parte din datorie, nu constituie o prezumțiune de liberațiunea integrală a datoriei, căci o simplă prezumțiune nu se poate lua în considerare, de cât dacă se admite și proba testimonială, care, în speță, este inadmisibilă. (Curtea de apel București secția IV, Decizia civilă No. 144 din 22 Oct. 1919, prin care s'a admis opoziția contra deciziunii No. 74/919 a aceleiași Curți).

CURTEA DE CASAȚIE

SECȚIA I

Recurenți: P. Mares și a. prin d-l av. Al. Ilescu.
Intimată: Academia română, prin d-l av. I. Boteni.

1. Autoritatea lucrului judecat. — Caz de aplicabilitate. — Art. 1201 c. civil.

Autoritatea lucrului judecat rezultă nu numai din dispozitivul unei hotărâri, ci și din considerentele ei, când sunt în strânsă legătură cu dispozitivul.

Există autoritate de lucru judecat în privința termenului de introducerea unui apel atunci când o instanță, care nu era investită cu judecarea apelului, arată pe cale incidentală și numai printr'un considerent din hotărâre, că acest apel era sau nu introdus în termen. — (Cas. I, Deciziunea No. 256 din 29 Octombrie 1919, prin care s'a respins recursul contra Deciziei No. 106/916 a Curții de apel București s. I).

Recurenți: N. P. Teodorescu și G. P. Teodorescu, prin d-l av. Birnberg.
Intimată: Lt.-Col. Th. Athanasu, prin d-l av. Chirițescu.

2. Ordonanța prezidențială în référé. — Aprecierea cazului grabnic. — Chestie de fapt. Art. 66 bis pr. civ.

Cestiunea de a se ști dacă cazul este grabnic și dacă dreptul se poate periclită prin întârziere este o cestiune cu totul de fapt și de apreciere suverană a instanței de fond. (Cas. I, Deciziunea No. 254 din 27 Noiembrie 1919, prin care s'a respins recursul contra sentinței No. 303/919 a Trib. Ilfov s. IV-a).

Notă. — A se vedea, în sens contrariu, decizia Inaltei Curți de Casație, S. I, No. 3, din 3 Septembrie 1917, publicată în *Curierul Judiciar* din 1919, No. 31—32, pag. 303—304, însoțită de *Nota critică* a D-lui avocat M. Apostoleanu.

Iscođ

SECȚIA II

Regulament de competența în afecerea privitoare pe Alexandru Mihail.

1. Infracțiuni comise de militari. — Contravențiune la legea vâmlor și la codul silvic. — Competența instanțelor represive ordinare. — Art. 264 codul justiției militare.

Infracțiunile comise de militari la legile asupra vâmlor, contribuțiilor indirecte și a pădurilor, nu sânt supuse jurisdicțiunii consiliului de război, aceasta potrivit art. 264 codul Justiției militare. Ca atare delictele silvice, chiar comise de militari se judecă de instanțele ordinare. (Cas. II, Deciziunea No. 1552 din 27 Oct., 1919, prin care s'a regulat competența).

Recurent: Maria Turnescu, prin d-l av. Al. Bilciurescu.

2. Ultraj. — Expresiunile sau gesturile cari constituiesc delictul. Arătarea lor în hotărâre. Art. 183 c. p. Pedepse alternative. Circumstanțe atenuante aplicarea numai a uneia din pedepse.

Pentru a se putea controla dacă acțiunea inculpatului constituie o injurie sau o amenințare, necesară existenței delictului de ultraj, instanțele de fond sânt

obligate a arăta expresiunile sau gesturile ce constituiesc delictul imputat. Nu este de ajuns ca să se afirme numai că inculpatul a ultrajiat pe funcționarul public reclamant.

Dacă pedeapsa edictată de lege este alternativă, judecătorii fondului nu pot aplica de cât numai una din pedepsele respective, în cazul când acordă circumstanțe atenuante și în ori ce caz pedeapsa dată nu poate excede maximumul prevăzut de textul de lege. (Cas. II, Deciziunea penală No. 1586 din 31 Oct. 1919, prin care s'a admis recursul contra sentinței No. 591/919 a Trib. Ilfov S IV-a C. C.).

NOTĂ: A se vedea decizia No. 669/916, publicată în *Curierul Judiciar* No. 3/919.

SECȚIA III

Recurent: Ștefan Viooreanu, prin d-l av. P. Poni.
Intimată: Epitropia Bisericii Madona Dudu Craiova prin d-l av. St. Cornea.

1. Vânzare. — Clauză obscură. — Interpretare. Art. 1312 al II c. civil.

Potrivit art. 1312 al II c. c. veri-ce cauză obscură sau îndoioasă se interpretează în contra vânzătorului. — De această dispozițiune se face întrebuințare de judecatori numai în cazul extrem când celelalte mijloace de interpretare nu duc la deslegarea clauzei discutate (Cas. III, Deciziunea No. 419 din 5 Decembrie 1919, prin care s'a respins recursul contra deciziei No. 8/917 a Curții apel. Craiova s. I).

Recurent: Moise Moisesescu, prin d-l av. S. Stambler.
Intimată: Ministerul de Finanțe, prin d-l av. C. Marinescu.

2. Legea pentru suprimarea taxei pe licență. Contravențiuni. — Proces-verbal încheiat nu de agenții fiscoiului. — Art. 19 din lege.

Art. 19 din legea pentru suprimarea taxei pe licență nu cere ca materialitatea faptelor cari constituie o contravențiune la dispozițiunile ei să fie constatate «de visu» de organele fiscoiului. De aceea sunt valabile procesele-verbale dresate de acești agenți, pe baza constatărilor de fapt făcute de organele altor administrațiuni, cu arătarea însă că în condițiunile în cari au fost constatate de aceștia, constituiesc contravențiuni la legea pentru suprimarea taxei pe licență. (Cas. III, Deciziunea No. 421 din 8 Decembrie 1919, prin care s'a respins recursul contra sentinței No. 50/918 a trib. Tecuci).

Recurent: Berta Fekelman, prin d-nii av. P. Poni și Al. Ioanid,
Intimată: Minorii def. G. I. Max, prin tutorele Max Edelstein, asistat de d-l av. Chefner.

3. Legea măsurilor excepționale. — Salar datorit de patron. — Urmărire făcută de fisc. — Caracterul acestui act. — Dreptul familiei mobilizatului de a figura în instanța de urmărire. Art. 18 din lege.

Urmărirea pe care fiscoiul o face contra unui patron pentru achitarea drepturilor cuvenite familiei unui fost funcționar al acestuia, mobilizat, nu este făcută în interesul fiscoiului, ci constituie numai un mijloc legal, pe care Statul l'a pus la îndemâna celor plecați pe câmpul de luptă și a familiei lor, în scopul de a ușura incasarea drepturilor ce li se cuvin după legea măsurilor excepționale. — Statul nefiind deci decât un mandatar legal al acestora, dânsii au calitatea de a figura ca părți în procesele ivite cu ocaziunea lichidării drepturilor lor. (Cas. III, Deciziunea No. 277 din 15 Septembrie 1919, prin care s'a admis recursul contra sentinței No. 291 a trib. Ilfov s. II).